

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1861/2024
09.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2279/23 од 10.08.2023. године, у седници одржаној 09.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2279/23 од 10.08.2023. године у делу у коме је преиначена првостепена пресуда и ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 15741/21 од 22.02.2023. године у ставу шестом изреке и **ОДБИЈА** захтев тужиоца за наканду трошкова другостепеног поступка.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2279/23 од 10.08.2023. године, у делу у коме је потврђена првостепена пресуда, као о изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2279/23 од 10.08.2023. године, у делу у коме је потврђена првостепена пресуда.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 27.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 15741/21 од 22.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности. Ставом другим, трећим, четвртим и петим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 365.580,40 динара са законском затезном каматом од 22.02.2023. године па до исплате, а на име накнаде за део фактички експроприсане непокретности – део од 46 м² к.п. бр. ..., површине 9а 37м²

која је уписана у лист непокретности КО Футог, а која представља део Улице ... у Футогу, обавезан је тужени да од правноснажности ове пресуде о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на 46/938 м² дела непокретности – парцеле број .., укупне површине 9а 38 м² која је уписана у лист непокретности број .. КО Футог, а која представља саставни део Улице ... у Футогу, што је тужилац дужан признати и трпети, и обавезан је тужени да тужиоцу на име трошква поступка исплати износ од 157.011,61 динар. Ставом трећим изреке, тужбени захтев тужиоца у делу од досуђеног износа од 365.580,40 динара до траженог износа од 564.265,40 динара са законском затезном каматом од 22.02.2023. године па до исплате, а на име накнаде за део фактички експроприсане непокретности – део од 46 м² катастарске парцеле број .., површине 9 а 38 м², која је уписана у лист непокретности КО Футог, а која представља део улице ... у Футогу и у делу тужбеног захтева који се односи на упис јавне својине Града Новог Сада преко 46/938 дела до траженог 71/938 дела парцеле број .., укупне површине 9а 38м² која је уписана у лист непокретности број .. КО Футог, а која представља саставни део Улица ... у Футогу, одбијен је.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2279/23 од 10.08.2023. године, жалба тужиоца је усвојена, а жалба туженог одбијена и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем делу, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 198.685,00 динара са законском затезном каматом од 22.02.2023. године до исплате и да у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде о свом трошку захтева упис права јавне својине на к.п. бр. .. површине 9а 38 м² из листа непокретности број .. КО Футог у 25/938 дела идеално, што је тужилац дужан трпети, док је првостепена пресуда потврђена у побијаном усвајајућем делу (став 3. до 5. изреке), и обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 45.427,40 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, побијајући другостепену пресуду у преиначујућем делу на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, а у потврђујућем делу са предлогом да се о ревизији одлучи као о посебној ревизији применом члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао правилност другостепене пресуде у побијаном преиначујућем делу на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник катастарске парцеле број .. (по врсти земљиште у грађевинском подручју) површине 9а 38м² уписане у лист непокретности број .. КО Футог. Предметну парцелу родитељи тужиоца купили су 1976. године, као грађевинско неизграђено земљиште и на њој су саградили породичну кућу и оградиле је. Током 2010. године, када је Улица ... асфалтирана, изграђен је и тротоар, услед чега су родитељи тужиоца померили (увукли) дворишну ограду како би се ти радови могли извршити. Према Плану генералне регулације насељеног места

Футог („Службени лист Града Новог Сада“, број 45/15 и 21/17) већи део предметне парцеле намењен је за породично становање, а део за јавну површину (проширење Улице ...). Део предметне парцеле предвиђен за површину јавне намене – Улицу ... у Футогу у површини од 46 м² у целости је приведен намени. Према фактичком стању уз део предметне парцеле који је планским актом предвиђен за јавну површину у исту сврху користи се и део који је предвиђен за породично становање у површини од 25 м² где се претежно налази бетонска стаза за кретање пешака уз јужну регулациону линију Улице Улица ... опремљена је комуналном инфраструктуром (водовод, канализација), електроенергетском, гасном и електронском мрежом. Преко спорног дела предметне парцеле прелазе подземни водови електроенергетске и гасоводне мреже. Није вођен поступак експропријације нити постоји акт о одузимању земљишта. Тужилац, као ни његови родитељи нису дали сагласност за извршене радове на опремљености наведеног дела предметне парцеле, а тужиоцу никада није од стране туженог исплаћена накнада за одузето земљиште. Тржишну вредност предметне парцеле нижестепени судови су утврдили на основу налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке, при чему је узета у обзир и процена пореске управе. Вредност предметне парцеле по м² износи 7.947,40 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца, тако што је обавезао туженог да тужиоцу на име заузетог дела предметне парцеле који је предвиђен за површину јавне намене – Улицу ... у Футогу у површини од 46 м², који је у целости приведен намени, исплати износ од 365.580,40 динара са каматом и обавезао туженог да од правноснажности пресуде о свом трошку изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на 46/938 м² дела предметне парцеле, док је у преосталом делу одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца. Првостепени суд је сматрао да тужилац има право на накнаду за заузети део предметне парцеле у површини од 46 м² и да тужени изврши упис права власништва – упис јавне својине на том делу, јер је исти према Плану генералне регулације насељеног места Футог намењен за површину јавне намене – Улицу ... и у целости је приведен намени, а да тужилац нема право на накнаду за заузети преостали део предметне парцеле у површини од 25 м², јер је исти према Плану генералне регулације насељеног места Футог намењен за породично становање, а стим у вези ни да на том делу предметне парцеле изврши упис права власништва – упис јавне својине.

Другостепени суд није прихватио изложену правну аргументацију првостепеног суда да тужилац нема право на накнаду и за заузети преостали део предметне парцеле у површини од 25 м², сматрајући да тужилац има право на накнаду и за тај заузети део предметне парцеле, јер је исти фактички експрописан, приведен јавној намени и користи се у претежном делу као тротоар, иако касније планским актом тужени није утврдио јавну намену и тог дела предметне парцеле, а што је пропуст туженог, а да тужилац, као власник земљишта не сме да трпи штетне последице пропуштања надлежних органа туженог због тога и због чега је у том делу преиначио првостепену пресуду и усвојио и тај део тужбеног захтева тужиоца.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине које не представља повреду права на имовину може доћи под

кумулятивно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Гаранција права на имовину предвиђена је и одредбама члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, које прописују да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Међутим, заштита овог права не значи да држава нема право да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 48. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/09 ... 62/23) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Према одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 153/20) добрима у општој употреби у јавној својини у смислу овог закона сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови, тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго). Према ставу 10. истог члана, добра у општој потреби су у својини Републике Србије, изузев путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

Тужилац је власник предметне парцеле која је већим делом Плана генералне регулације насељеног места Футог („Службени лист Града Новог Сада“, број 45/15 и 21/17) намењена за породично становање, а део за јавну површину (проширење Улице ...). Како је део предметне парцеле предвиђен за површину јавне намене – Улицу ... у Футогу у површини од 46 м² у целости приведен намени, то тужилац има право на накнаду за тај заузети део предметне парцеле, међутим, како се према фактичком стању уз тај део предметне парцеле у исту сврху користи и део који је предвиђен за породично становање у површини од 25 м² где се претежно налази бетонска стаза за кретање пешака, то се не може прихватити, као правилан закључак другостепеног суда да тужилац има право на накнаду и за тај део предметне парцеле, иако се на том делу налази бетонска стаза за кретање. Наиме, тужилац није фактички лишен своје имовине и овлашћења која чине садржину права својине, јер донетим планским актом тај део спорне парцеле је намењен за породично становање, на који начин тужилац није спречен да је држи, користи и њоме располаже у границама одређеним законом (члан 3. став 1. Закона о основама својинскоправних односа) и са којих разлога је другостепена пресуда преиначена и одлучено као у ставу првом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Туженом према успеху у ревизијском поступку и према вредности предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде применом члана 153. став 1, 154. и 163. ЗПП, припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 27.000,00 динара применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу четвртом изреке.

По оцени Врховног суда нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог, као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП, у делу којим је другостепеном пресудом потврђена првостепена пресуда у усвајајућем делу тужбеног захтева. Према разлозима нижестепених судова како је део предметне парцеле који је планом предвиђен за површину јавне намене, приведен тој намени, то тужиоцу припада накнада за фактички експроприсани део предметне непокретности, чија висина је обрачуната према налазу и мишљењу судског вештака. Одлуке нижестепених судова су у свему у складу са судском праксом и не постоји ниједан разлог из члана 404. ЗПП због кога би се дозволило одлучивање о ревизији туженог у том делу, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије туженог у делу којим је правноснажно усвојен тужбени захтев тужиоца на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и утврдио да је ревизија у том делу недозвољена.

Одредбом члана 403. став 2. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

С обзиром на то да вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд на основу члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић